

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Державної служби
статистики

_____ Арсен МАКАРЧУК

_____ 2026 року

РОЗ'ЯСНЕННЯ
щодо показників форми № 4-сг (річна)
"Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур"
державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та
урожайність сільськогосподарських культур"

I. Загальні положення

1. Ці Роз'яснення містять інформацію щодо показників форми № 4-сг (річна) "Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур" (далі – форма) державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та урожайність сільськогосподарських культур".

2. Показники форми вміщують дані про фактичні розміри посіву сільськогосподарських культур під урожай звітного року на дату подання звіту за місцезнаходженням земельних ділянок, які перебувають/перебували у володінні та користуванні підприємства згідно з чинним законодавством, уключаючи посіви на землях, узятих у найм (оренду) в інших землекористувачів, якщо отримання земельних ділянок здійснене й оформлене договорами найму (оренди), та площі сільськогосподарських угідь.

У формі не враховані розміри посівних площ на землях, відданих в оренду, якщо передання земельних ділянок здійснене й оформлене договорами найму (оренди) згідно з чинним законодавством.

3. Показники форми вміщують агреговані дані в цілому по юридичній особі, уключаючи дані її філій, представництв, відділень та інших відокремлених підрозділів (далі – відокремлені підрозділи), що здійснюють діяльність із вирощування сільськогосподарських культур на території одного з нею району, якщо такі відокремлені підрозділи не залучені до подання форми.

Показники відокремлених підрозділів юридичної особи, які залучені до подання форми, уміщують агреговані дані по цих відокремлених підрозділах

(уключаючи дані їх структурних підрозділів) у цілому по району, на території якого здійснюється така діяльність.

Якщо юридична особа чи відокремлений підрозділ юридичної особи, які залучені до подання форми, здійснюють діяльність із вирощування сільськогосподарських культур у межах одного району, то їх місцезнаходження визначається за адресою будівель сільськогосподарського призначення або за адресою місця, з якого здійснюють управління такою діяльністю, яка має поштовий індекс, вулицю та номер будинку.

Якщо юридичні особи чи відокремлені підрозділи юридичних осіб, які залучені до подання форми, здійснюють діяльність з вирощування сільськогосподарських культур у різних районах, то показники форми характеризують дані, агреговані за кожним із цих районів.

4. Показники форми характеризують сумарну посівну площу однорічних і дворічних сільськогосподарських культур на всіх землях незалежно від способу виробництва (неорганічне, органічне виробництво (як сертифіковане, так і у період переходу від виробництва неорганічної продукції до виробництва органічної продукції)).

5. У разі проведення посівів після надання форми та змін у розмірах посіву сільськогосподарських культур і господарському використанні посівів (перехід посівів із груп одного виробничого напрямку до інших, наприклад, на зерно, зелений корм, сіно тощо) ці площі ураховуються в показнику зібраної площі однорічних і дворічних сільськогосподарських культур у формі № 29-сг (річна) "Звіт про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду" державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та урожайність сільськогосподарських культур".

6. Значення всіх показників форми мають формат представлення в гектарах (із двома знаками після коми).

7. Показники форми сформовані з використанням таких документів первинного обліку:

спеціалізованої форми первинних документів з обліку виробничих запасів у сільськогосподарських підприємствах № ВЗСГ-4, яка затверджена наказом Мінагрополітики від 21 грудня 2007 року № 929;

спеціалізованих форм первинних документів з обліку поточних біологічних активів у сільськогосподарських підприємствах № ПБАСГ-1, № ПБАСГ-2, № ДБАГС-1, № ДБАГС-3, які затверджені наказом Мінагрополітики від 21 лютого 2008 року № 73 (зі змінами);

облікових листів трактористів-машиністів;

сертифіката якості на органічну продукцію;

інших первинних документів, які фіксують факти здійснення господарських операцій.

8. У разі відсутності даних у формі зазначається одна з нижченаведених причин:

не здійснюється вид економічної діяльності, який спостерігається – у випадках відсутності діяльності за видом економічної діяльності, який спостерігається, тобто одиниця не здійснює діяльність із виробництва продукції рослинництва;

одиниця припинена або перебуває в стадії припинення – у разі здійснення процедури припинення юридичної особи, що не пов'язано з реорганізацією (приєднання, злиття, поділ, перетворення), а саме наявності реєстраційних відомостей: рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи; судового рішення щодо припинення юридичної особи, що не пов'язане з її банкрутством; початку процесу проведення спрощеної процедури припинення юридичної особи шляхом її ліквідації; рішення державного органу про припинення юридичної особи в результаті ліквідації; унесення судового рішення про порушення провадження у справі про банкрутство юридичної особи або визнання юридичної особи банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури; державної реєстрації припинення юридичної особи та/або відокремленого підрозділу юридичної особи, що не пов'язана з реорганізацією. Повідомлення щодо державної реєстрації припинення або процедури припинення одиниці (крім закриття структурного підрозділу) має бути підтверджено реєстраційними відомостями, наприклад, підприємство перебуває в стадії припинення діяльності та переведення всіх активів, земель на баланс іншого підприємства; підприємство ліквідоване за документами);

тимчасово призупинено економічну діяльність через економічні чинники/карантинні обмеження – у разі тимчасового призупинення економічної діяльності в цілому по одиниці через економічні чинники, карантинні обмеження;

проведено чи проводиться реорганізація або передано виробничі фактори іншій одиниці – у випадках здійснення процедури припинення юридичної особи у зв'язку з реорганізацією (приєднання, злиття, поділ, перетворення) за наявності рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи в результаті реорганізації; державної реєстрації припинення юридичної особи та/або відокремленого підрозділу юридичної особи, закриття структурного підрозділу юридичної особи у зв'язку з реорганізацією; продажу/надання в оренду (повністю або частково виробничих факторів (робоча сила, обладнання, землі тощо) або передачі права управління виробничими факторами іншій одиниці;

відсутнє явище, яке спостерігається – у разі відсутності специфічного об'єкта спостереження (наприклад, відсутність сільськогосподарських угідь; не здійснювались посіви під урожай звітного року тощо).

Причина "Здійснюється сезонна діяльність або економічна діяльність, пов'язана з тривалим циклом виробництва" в разі відсутності даних за цією формою не застосовується.

II. Показники форми щодо посівних площ однорічних і дворічних сільськогосподарських культур

1. Площа посівна однорічних і дворічних сільськогосподарських культур під урожай звітного року характеризує площу, яка фактично зайнята посівами і з якої передбачається одержати врожай у звітному році, та вміщує дані про площі посівів:

озимих культур попереднього року, що збереглися до закінчення весняної сівби;

ярих культур звітного року на самостійній площі, включаючи площі, на яких проведено пересів загиблих озимих культур, і площі ярих культур, на яких загиблі посіви не були пересіяні;

безпокровних багаторічних трав посіву минулих та поточного років, включаючи посів восени попереднього року;

у міжряддях садів;

попередніх культур на розораних луках і пасовищах.

2. У площі посівній однорічних і дворічних сільськогосподарських культур під урожай звітного року не враховано:

площі загиблих озимих культур;

площі самосіву (падалиця), тобто площі, на яких посів у звітному році не був здійснений, а наявність сходів зумовлена проростанням культур, які не були зібрані в попередніх роках;

посіви в міжряддях просапних культур (крім посівів у міжряддях садів);

проміжні, повторні та підпокровні посіви;

кулісні посіви на парах;

посіви люпину, середели та інших сидеральних культур на зелене добриво;

посіви багаторічних трав, проведені для корінного поліпшення природних сіножатей та пасовищ після їх попередньої оранки (посіви багаторічних трав на залуження).

3. Площа посівна культур зернових озимих (пшениці та спельти, тритикале, жита, ячменю, вики) та ріпаку озимого характеризує площу, яка збереглася до закінчення сівби ярих культур (з площ, посіяних восени попереднього року), включаючи площу під зрідженими посівами.

Площі загиблих в осінньо-зимовий період культур озимих (уключаючи загиблі озимі весною, під якими збереглися підсіяні трави), що були пересіяні ярими культурами, або площі підсіву зріджених озимих посівів ярими зерновими та зернобобовими культурами відображені за відповідним рядком ярої культури в розмірі фактичної площі пересіву.

Площі культур зернових озимих, які призначені для використання на силос, зелений корм, сінаж тощо, ураховані в площі однорічних та багаторічних трав.

4. У разі загибелі посівів ярих культур та їх пересіву ярими культурами у формі відображені площі тих ярих культур, якими було здійснено пересів (у розмірі фактичної площі пересіву).

5. Площа посівна пшениці та спельти характеризує сумарні посіви пшениці (дворучки, шарозерної тощо), пшениці полби звичайної (пшениця двозерна) та пшениці спельти, продукція з яких призначена тільки для збирання на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових та інших цілей): окремо озимих (площа, яка зберіглася до закінчення сівби ярих культур) твердих та інших, крім твердих; ярих твердих та ярих інших, крім твердих.

Площа посівна пшениці та спельти не включає площі:

тритикале (гібрид жита з пшеницею) озимого та ярого (відображені в формі окремо);

зерноsumіші пшениці та жита (меслин) озимих та ярих (відображені у культурах зернових інших, гібридах, суміші колосових);

пшениці та спельти на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних та на насіння));

пшениці та спельти, які будуть повністю зібрані (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);

пшениці та спельти, які будуть зібрані на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних та на насіння)).

6. Площа посівна кукурудзи (у тому числі гібридної) характеризує сумарні посіви цієї культури, урожай з якої передбачається зібрати на зерно в повній стиглості, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових та інших цілей).

Площа посівна кукурудзи не включає площі:

кукурудзи, яка буде зібрана повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);

кукурудзи цукрової, яка призначена для консервування або використання її у свіжому вигляді (відображена в культурах овочевих інших відкритого ґрунту);

кукурудзи кормової на зелену масу (відображена у формі окремо).

7. Площа посівна ячменю характеризує посіви цієї культури, які будуть зібрані на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових (виробництво напоїв тощо) та інших цілей: окремо озимого (площа, яка зберіглася до закінчення сівби ярих культур) та ярого.

Площа посівна ячменю не включає площі культури, які будуть зібрані на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних і на насіння)).

8. Площа посівна жита характеризує посіви цієї культури, які будуть зібрані на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових (виробництво напоїв тощо) та інших цілей: окремо озимого (площа, яка зберіглася до закінчення сівби ярих культур) та ярого.

Площа посівна жита не включає площі:

тритикале (гібрид жита з пшеницею) озимого та ярого (відображені в формі окремо);

зерноsumіші пшениці та жита (меслин) озимих та ярих (відображені у культурах зернових інших, гібридах, суміші колосових);

жита, яке буде зібране повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);

жита на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних та на насіння)).

9. Площа посівна тритикале характеризує посіви цієї культури, які будуть зібрані на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових (виробництво напоїв тощо) та інших цілей: озимого (площа, яка зберіглася до закінчення сівби ярих культур) та ярого.

Площа посівна тритикале не включає площі:

зерноsumіші пшениці та жита (меслин) озимих та ярих (відображені у культурах зернових інших, гібридах, суміші колосових);

тритикале, яке буде зібране повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в культурах енергетичних);

тритикале на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних і на насіння)).

10. Площа посівна сорго характеризує сумарні посіви сорго зернового та соризу (гібрид рису та сорго, або сорго рисозернове), які будуть зібрані на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових (виробництво напоїв тощо) та інших цілей.

Площа посівна сорго не включає площі:

які будуть зібрані повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);

сорго кормового на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних і на насіння)).

11. Площа посівна вівса, гречки, проса характеризує сумарну площу під кожною з цих культур, які будуть зібрані на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових (виробництво напоїв тощо) та інших цілей.

Площа посівна вівса, гречки, проса не включає площі:

які будуть зібрані повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);

які будуть зібрані на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних і на насіння)).

12. Площа посівна рису характеризує сумарні посіви рису (індика (довгозернистого), японського (круглозернистого)), які будуть зібрані на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових (виробництво напоїв тощо) та інших цілей).

13. Площа посівна культур зернових інших, гібридів, суміші колосових характеризує сумарні озимі та ярі посіви зерносуміші пшениці та жита (меслін), чумизи та інших зернових культур, які не передбачені окремими позиціями форми, включаючи площі рослин, які не є справжніми зерновими культурами, але їх плоди або насіння використовуються та споживаються як зерно (псевдозлаки): кіноа (рисова лобода), амарант, канаркова трава тощо, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових та інших цілей).

Площа посівна культур зернових інших, гібридів, суміші колосових уключає також площу зріджених посівів культур озимих, які були підсіяні ярими зерновими культурами (наприклад, зріжені посіви озимої пшениці були досіяні ячменем ярим).

Площа посівна культур зернових інших, гібридів, суміші колосових не включає площі:

які будуть зібрані повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);

які будуть зібрані на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних і на насіння)).

14. Площа посівна квасолі, нуту, сочевиці характеризує сумарну площу під кожною з цих культур, яку передбачається зібрати в сухому виді на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових та інших цілей).

Площа посівна квасолі, нуту, сочевиці не включає площі культур:

які вирощують для використання в зеленому виді (відображені в площі посівній культур овочевих інших відкритого ґрунту);

з якої буде зібрано насіння в сухому виді для відтворення культур овочевих (відображені в площі посівній культур овочевих на насіння);

які будуть зібрані повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);

які будуть зібрані на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних та на насіння)).

15. Площа посівна гороху характеризує сумарні площі під горохом озимим та ярим, які передбачається зібрати в сухому виді на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових та інших цілей).

Площа посівна гороху не включає площі:

овочевих сортів гороху (горошок зелений), який вирощують для використання в зеленому виді (відображені в площі посівній культур овочевих інших відкритого ґрунту);

овочевих сортів гороху (горошок зелений), з яких буде зібрано насіння в сухому виді для відтворення культур овочевих (відображені в площі посівній культур овочевих на насіння);

які будуть зібрані повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);

які будуть зібрані на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних і на насіння)).

16. Площа посівна вики характеризує площі цієї культури (чистої та в суміші), які передбачається зібрати в сухому виді на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або

годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових та інших цілей): окремо озимої (площа, яка зберіглася до закінчення сівби ярих культур) та ярої.

Площа посівна вики не включає площі:

які будуть зібрані повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);

які будуть зібрані на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних і на насіння)).

17. Площа посівна культур зернобобових інших характеризує сумарні площі під бобами кінськими, люпином солодким, вігною (горох коров'ячий), каянусом (горох голубиний), машом, середелою, чиною, культурами зернобобовими іншими, не передбаченими формою, які передбачається зібрати в сухому виді на зерно, незалежно від мети використання (для вживання в їжу, для відтворення рослин (насіння) або годівлі сільськогосподарських тварин, для промислових та інших цілей).

Площа посівна культур зернобобових інших не включає площі цих культур:

які вирощують для використання в зеленому виді (відображені в площі посівній культур овочевих інших відкритого ґрунту);

з яких буде зібрано насіння в сухому виді для відтворення культур овочевих (відображені в площі посівній культур овочевих на насіння);

які будуть зібрані повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);

які будуть зібрані на зелену масу (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних і на насіння)).

Площа посівна культур зернобобових інших не включає площі під соєю (відображені у формі окремо).

18. Площа посівна сої характеризує площу, яку передбачається зібрати на насіння, яке вирощують для переробки на олію для вживання в їжу, для відтворення рослин тощо.

Площа посівна сої не включає посіви, з яких сою передбачається використовувати як замітник кави.

19. Площа посівна льону олійного (кудряшу) характеризує площу, яку передбачається зібрати на насіння, яке вирощують для переробки на олію для вживання в їжу, для відтворення рослин тощо.

Площа посівна льону олійного (кудряшу) не включає площі льону-довгунця на насіння.

20. Площа посівна гірчиці характеризує сумарну площу гірчиці всіх видів (біла, сарептська озима та яра, чорна тощо), яку передбачається зібрати на

насіння, яке вирощують для переробки на олію для вживання в їжу, для відтворення рослин, для промислових та інших цілей.

21. Площа посівна ріпаку озимого характеризує площу, яка зберіглася до закінчення сівби культур ярих (з посіяної восени попереднього року) та яку передбачається зібрати на насіння, яке вирощують для переробки на олію для вживання в їжу, для відтворення рослин тощо.

Площа посівна ріпаку ярого у формі відображена окремо.

22. Площа посівна соняшнику характеризує сумарну площу поточного року та посіву під зиму, яку передбачається зібрати на насіння, яке вирощують для переробки на олію для вживання в їжу, для відтворення рослин тощо.

Площі соняшнику на зелену масу відображені у складі культур кормових інших (крім культур кормових маточних і на насіння).

23. Площа посівна культур олійних інших характеризує сумарну площу посівів арахісу (горіхів земляних); бавовнику, льону-довгунця, конопель південних і середньоросійських, з яких передбачається отримати насіння; кунжуту, рицини, рижію, маку олійного; гарбузів (насіння яких передбачається для переробки на олію); лялеманції, сафлору, нуги, перили, канатника, люфи, черсаку, суріпиці озимої та ярої, фацелії (для отримання насіння), культур олійних інших, які не передбачені окремими позиціями форми.

Площа посівна культур олійних інших не включає площі:

бавовнику, льону-довгунця, конопель, з яких буде одержано сировину (солому, волокно, тресту, стебло) для текстильної промисловості;

конопель лікарських, які призначені для виробництва медичного канабісу (відображені в рослинах лікарських);

гарбузів, які будуть використані як лікарська сировина (відображені в рослинах лікарських);

фацелії, які будуть використані як медоноси (відображені в культурах технічних інших);

чуфи (земляного мигдалю), культур олійних (оливок та маслин, горіхів кокосових тощо).

24. Площа посівна льону-довгунцю, конопель (за сумою середньоросійських і південних) характеризує площу цих культур, які вирощують для одержання сировини для текстильної промисловості і з яких буде одержано солом, волокно, тресту, стебло.

Площа посівна льону-довгунцю, конопель не включає площі:

льону-довгунцю та конопель, з яких буде одержано насіння (відображені в культурах олійних інших);

конопель лікарських, які призначені для виробництва медичного канабісу (відображені в рослинах лікарських).

25. Площа посівна буряку цукрового фабричного характеризує площі, які зайняті під посівами, продукція з яких призначена тільки для переробки на цукрових заводах та інших підприємствах.

Площа посівна буряку цукрового фабричного не включає площі:

буряку цукрового фабричного, коренеплоди з якої будуть використані на годівлю сільськогосподарських тварин (відображені в коренеплодах кормових інших);

буряку цукрового маточного (відображені у формі окремо);

буряку цукрового на насіння (відображені у формі окремо).

26. Площа посівна буряку цукрового маточного характеризує площу, на якій було проведено посів культури насінням для одержання у звітному році маточних коренів.

27. Площа посівна буряку цукрового на насіння характеризує площу, на якій корені були посаджені навесні для одержання у звітному році насіння.

28. Площа посівна прянощів характеризує сумарну площу під культурами, насіння, листя, квіти, плоди, інші частини яких використовуються в невеликих кількостях та поліпшують смакові властивості їжі, надають стравам оригінального смаку й аромату: перцю стручкового сухого; горіха мускатного, мацису та кардамону; анісу, бодяну, коріандру (який вирощується для використання як прянощі), кмину, фенхелю; ялівцю; кориці; гвоздики; імбиру; ванілі; чебрецю; естрагону; інших рослин.

Площа посівна прянощів не включає площі:

рослин ефіроолійних, що їх використовують у парфумерії, фармацевтиці чи як інсектициди, фунгіциди (відображені у формі окремо);

культур овочевих зелених (петрушка, естрагон, листя фенхелю та інші), перцю стручкового гірко-свіжого, фенхелю для одержання цибулин (відображені в площі посівній культур овочевих інших відкритого ґрунту).

29. Площа посівна рослин ефіроолійних характеризує сумарну площу (поточного та минулих років) анісу, васильків, герані, коріандру, сафлору, лаванди та лавандину, м'яти, троянди (для отримання рожевої олії або води з пелюсток), шавлії, кропу, фенхелю, кмину, однорічних пагонів лавра, розмарину, інших ефіроолійних трав'янистих, кущових, деревовидних рослин, що їх використовують у парфумерії, фармацевтиці чи як інсектициди, фунгіциди тощо.

Площа посівна рослин ефіроолійних не включає площі:

культур, які використовуються як прянощі (відображені у формі окремо);
 фенхелю, який буде використовуватись в їжу (листя, стебло, цибулини) та
 відображений у площі посівній культур овочевих інших відкритого ґрунту);
 під квітами декоративними (зокрема, трояндами) для зрізки тощо.

30. Площа посівна рослин лікарських характеризує сумарну площу (поточного та минулих років) культивованих лікарських рослин, продукція від вирощування яких буде використана для виготовлення лікарських препаратів: ромашки, беладони, наперстянки, валеріани, блекоти, м'яти, нагідок, собачої кропиви, череди, ехінацеї, меліси, материнки, полину гіркокого, родіоли рожевої, розторопши плямистої, цмину піскового (безсмертник), ревеню, васильків, лопуху, касії, дурману, подорожнику, любистку, чебрецю, гісопу, конопель лікарських (які будуть використані як рослинну сировину для виробництва медичного канабісу), гарбузів столових (які будуть використані тільки для отримання насіння як лікарської сировини), шипшини, глоду, обліпихи, рослин лікарських інших.

31. Площа посівна тютюну, махорки характеризує площу кожної з цих культур, незалежно від подальшого використання продукції (продаж переробним підприємствам, використання в підприємстві тощо), що буде отримана.

32. Площа посівна рослин енергетичних характеризує сумарну площу, зайняту рослинами, які використовуються виключно для виробництва енергії (біопаливо або інші види відновлювальної енергії): швидкорослих дерев (плантації різних видів верби (білої, ламкої, прутovidної, тритичинкової) та тополі), міскантусу та інших видів культур, трав, які будуть повністю зібрані (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії.

Площа посівна рослин енергетичних не включає посівні площі інших сільськогосподарських культур (наприклад, кукурудзи, сорго, ріпаку тощо), площі яких уже відображені у формі, а для виробництва енергії буде використана побічна продукція цих культур.

33. Площа посівна культур технічних інших характеризує сумарну площу перили, канатника, чуфи (земляний мигдаль), люфи, черсаку, фацелії та інших культур, які будуть використані як медоноси; стевії; редьки олійної, яка призначена для промислової переробки; сорго на віники, інших технічних культур, які не передбачені окремими позиціями форми.

34. Площа посівна картоплі характеризує площі під культурою, незалежно від строку посадки та подальшого призначення (для вживання в їжу, виробництва харчової продукції, виробництва крохмалю, яка буде використана

як посадковий матеріал, для годівлі сільськогосподарських тварин, інших цілей).

Площа посівна картоплі не включає площі коренеплодів та бульбоплодів їстівних з високим вмістом крохмалю та інуліну інших, які у формі відображені окремо.

35. Площа посівна коренеплодів та бульбоплодів їстівних з високим вмістом крохмалю та інуліну інших характеризує площі картоплі солодкої (батат), маніоку, таро (колоказія), ямсу, коренеплодів та бульбоплодів їстівних з високим вмістом крохмалю та інуліну інших.

Площа посівна коренеплодів та бульбоплодів їстівних з високим вмістом крохмалю та інуліну інших не включає топінамбур (земляну грушу), який відображено в культурах овочевих інших відкритого ґрунту.

36. Площа посівна культур овочевих за видами, передбаченими формою, характеризує сумарну площу кожної з цих культур у відкритому ґрунті (уключаючи посіви овочів на тимчасово закритому ґрунті), незалежно від способу їх посадки (посіву), які будуть зібрані у свіжому виді для вживання в їжу та подальшого використання в харчовій промисловості.

Площа посівна культур овочевих за видами, передбаченими формою, не включає площі:

овочів коренеплідних та овочів цибулинних маточних (відображені у формі окремо);

культур овочевих на насіння (відображені у формі окремо);

грибів і трюфелів;

під розсадою культур овочевих.

37. Площа посівна капусти відкритого ґрунту характеризує сумарну площу капусти всіх видів, яка вирощується для отримання листя, стебел, суцвіть, а також коренеплодів і бульб: цвітну та капусту броколі (включаючи капусту романеску (гібрид капусти цвітної та броколі)), головчасту (білоголову, червоноголову, гострокачанну), савойську, брюссельську, пекінську, кольрабі, іншу капусту (пак-чой, мізуна, грюнколь (або Кале) тощо), яка буде зібрана у свіжому виді для вживання в їжу та подальшого використання в харчовій промисловості.

Площа посівна капусти відкритого ґрунту не включає площі:

салату-латуку та салату головчастого (відображені в культурах овочевих інших відкритого ґрунту);

капусти, призначеної для годівлі сільськогосподарських тварин (відображені в культурах кормових інших (крім культур кормових маточних і на насіння)).

38. Площа посівна перцю стручкового солодкого відкритого ґрунту характеризує площу перцю болгарського солодкого всіх видів, незалежно від кольору, який буде зібраний у свіжому виді для вживання в їжу та подальшого використання в харчовій промисловості.

Площа посівна перцю стручкового солодкого відкритого ґрунту не включає площі:

перцю стручкового гіркого свіжого (відображена в культурах овочевих інших відкритого ґрунту);

перцю стручкового гіркого сухого (відображена в прянощах).

39. Площа посівна огірків та корнішонів відкритого ґрунту характеризує сумарну площу огірків і корнішонів (дрібні огірки особливого сорту довжиною 3–5 см), які будуть зібрані у свіжому виді для вживання в їжу та подальшого використання в харчовій промисловості.

40. Площа посівна часнику відкритого ґрунту характеризує площі цієї культури, продукція з яких буде зібрана у свіжому виді для вживання в їжу та подальшого використання в харчовій промисловості.

Площа посівна часнику відкритого ґрунту не включає площі:

часнику на зелень та стрілки (відображені в культурах овочевих інших відкритого ґрунту);

цибулі-часнику (рокамболь) – відображені як цибуля відкритого ґрунту;

часнику на насіння та часнику-саджанцю (відображені в культурах овочевих на насіння).

41. Площа посівна цибулі відкритого ґрунту характеризує сумарні площі цибулі городньої на ріпку: ріпчастої та цибулі шалот, а також цибулі-часнику (рокамболь), які будуть зібрані в свіжому виді для вживання в їжу та подальшого використання в харчовій промисловості.

Площа посівна цибулі відкритого ґрунту не включає площі:

цибулі будь-якого виду (цибулю порей, цибулю-батун, цибулю шніт (скорода, трибулька), цибулю слизун, цибулю запашну тощо), яка буде зібрана у свіжому виді (зеленою) для вживання в їжу та подальшого використання в харчовій промисловості (відображена в культурах овочевих інших відкритого ґрунту);

цибулі саджанки (відображені в культурах овочевих на насіння).

42. Площа посівна культур овочевих інших відкритого ґрунту характеризує сумарні площі листових і стеблових, плодових, коренеплідних і цибулинних, бобових зелених та інших овочів, які не передбачені формою та будуть зібрані у свіжому виді для вживання в їжу та подальшого використання в харчовій промисловості:

спаржа, салат-латук, салат головчастий (Айсберг, Ромен, Лоло Россо тощо) і листовий, ендивій (салатний цикорій), цикорій головчастий (вітлуф), артишоки, базилік (васильки), кріп, щавель, шпинат, петрушка листова, ревінь, кінза, селера листова та черешкова, цибуля порей та овочі цибулинні зелені інші (цибуля порей, цибуля-батун, цибуля шніт (скорода, трибулька), цибуля слизун, цибуля запашна та інша зелена цибуля), фенхель (для отримання листя та стебла), мангольд (буряк листовий), крес-салат, рукола (індау), інші салатні овочі (естрагон, портулак городній, гірчиця салатна, часник на зелень та стрілки тощо);

баклажани, гарбузи столові (великоплідні та мускатні), патисони, кукурудза цукрова та розлусна, початки якої призначені для консервування або використання у свіжому вигляді на продовольчі потреби, фізаліс, бамія (гібіск істівний, окра), редька (чорна, дайкон і лобо), редиска (дрібна червона та біла), ріпа, бруква, хрін звичайний, фенхель для отримання цибулин, топінамбур (земляна груша), скорцена, пастернак;

овочеві сорти гороху (горошок зелений) та бобів, квасоля, вігна спаржева (горох коров'ячий)), які будуть зібрані у свіжому виді (у стручках чи очищені) для вживання в їжу та подальшого використання в харчовій промисловості, але без урахування площі під бобовими культурами, які будуть використані на зерно або для годівлі сільськогосподарських тварин;

культури овочеві інші, не перераховані вище.

43. Площа посівна овочів коренеплідних маточних (морква столова, буряк столовий, ріпа, петрушка коренева, пастернак кореневий, редька, редиска, бруква, хрін звичайний тощо) та овочів цибулинних маточних (часник, цибуля ріпчаста та цибуля шалот, фенхель, цикорій тощо) характеризує сумарні площі, засаджені маточними коренями цих рослин, які висаджені тільки для одержання насіння.

44. Площа посівна культур овочевих на насіння характеризує сумарні посіви, урожай із яких передбачається повністю використати для одержання насіння:

однорічних культур овочевих (огірків та корнішонів, помідорів, перцю стручкового солодкого, перцю стручкового гіркого, баклажанів, гарбузів столових, кабачків і цукіні столових, патисонів, кукурудзи цукрової, інших плодових овочів, усіх видів салату, шпинату, кропу, базиліку, капусти цвітної, броколі та пекінської, редиски, літніх сортів редьки, овочевих сортів бобових культур (гороху, квасолі, бобів, сочевиці, інших);

цибулі (саджанка, тиканка), яка буде використана як посадковий матеріал; дворічних і багаторічних культур овочевих.

При частковому використанні культур овочевих для відтворення рослин (на насіння) їхні площі в цьому показнику не враховані, а відображені в площі

посівній відповідної овочевої культури, передбаченою формою, або в площі культур овочевих інших відкритого ґрунту.

45. Посівні площі під кавунами та динями характеризують відповідно площі під цими культурами, які будуть зібрані у свіжому виді для вживання в їжу та подальшого використання в харчовій промисловості.

Посівні площі під кавунами та динями не включають площі культур баштанних:

на насіння (виділяються у формі окремо та відображені в культурах баштанних продовольчих на насіння);

продукція з яких буде використана для годівлі сільськогосподарських тварин (відображені в культурах баштанних кормових).

46. Площа посівна буряку кормового характеризує площу, коренеплоди з якої вирощують для використання на годівлю сільськогосподарських тварин.

Площа посівна буряку кормового не включає площі:

буряку цукрового фабричного, коренеплоди з якої призначені для переробки; буряку цукрового маточного (виділяються у формі окремо).

буряку кормового маточного та буряку кормового на насіння (відображені як культури кормові маточні та на насіння).

47. Площа посівна коренеплодів кормових інших характеризує сумарну площу буряків цукрових, брукви та турнепсу, редьки, моркви, капусти кольрабі, топінамбуру, інших культур, коренеплоди яких вирощують для використання на годівлю сільськогосподарських тварин.

Площа посівна коренеплодів кормових інших не включає площі цих культур маточних і на насіння (виділяються у формі окремо).

48. Площа посівна культур баштанних кормових характеризує сумарну площу кавунів і динь кормових, кабачків та цукіні, гарбузів столових, які вирощують для використання на годівлю сільськогосподарських тварин, а також площу гарбузів, які після збирання насіння були використані на годівлю сільськогосподарських тварин.

Площа посівна культур баштанних кормових не включає площі культур баштанних кормових на насіння (відображені як культури кормові маточні та на насіння).

49. Площа посівна кукурудзи кормової на зелену масу характеризує площу, на якій кукурудзу вирощують для одержання зеленого корму, сінажу, силосу, трав'яного борошна для годівлі сільськогосподарських тварин.

Площа посівна кукурудзи кормової на зелену масу не включає площі кукурудзи:

яка буде зібрана на зерно (виділяються у формі окремо);
 зібраної повністю (цілими рослинами) для виробництва відновлюваної енергії (відображені в рослинах енергетичних);
 цукрової (відображені в культурах овочевих інших відкритого ґрунту).

50. Площа посівна люцерни характеризує площу культури (чистої та в суміші) посіву поточного та минулих років, незалежно від мети вирощування (для одержання сіна, зеленого корму, сінажу, силосу, трав'яного борошна, насіння)

51. Площа посівна трав однорічних і багаторічних інших (крім люцерни) характеризує сумарну площу трав бобових (конюшини всіх видів, лядвенцю рогатого, буркуна всіх видів, козлятника, міскантуса, вики, пажитника, еспарцету, середели, люпину, інших бобових трав, крім люцерни) та трав злакових (грязиця збірна, костриця всіх видів та її гібриди, житняк, лисохвіст, мітлиця всіх видів, райграс високий, стоколос безостий, вівсяниця лучна, тимофіївка лучна, їжа збірна, тонконіг звичайний, інші злакові) чистих і в суміші, посіву поточного та минулих років, незалежно від мети вирощування (для одержання сіна, зеленого корму, сінажу, силосу, трав'яного борошна, насіння).

Посівна площа багаторічних трав характеризує тільки площу безпокровних багаторічних трав посіву поточного та минулих років (уключаючи посів восени попереднього року), які займають самостійну площу. Площі під підпокровними багаторічними травами, які підсіяні на площах, зайнятих озимими чи ярими культурами, за цим показником не враховані.

Площа посівна трав однорічних і багаторічних інших уключає також площі зернових і зернобобових культур (крім кукурудзи, яка у формі виділяється окремо), зелена маса яких буде використана для годівлі сільськогосподарських тварин.

Площа посівна трав однорічних і багаторічних інших не включає площі посіву люпину та інших сільськогосподарських культур на зелене добриво; сіножатей, природних та культивованих пасовищ.

52. Площа посівна культур кормових інших характеризує сумарну площу культур, яка не передбачена окремими позиціями форми та буде використана для годівлі сільськогосподарських тварин, але не враховує площі культур кормових маточних та на насіння, які наведені окремо.

53. Площа посівна культур кормових маточних та на насіння характеризує сумарну площу, на якій було проведено посів культур насінням для одержання у звітному році маточних коренів, та площу, засаджену маточними коренями цих рослин, які висаджені тільки для одержання у звітному році насіння

(буряку кормового, брукви та турнепсу, інших коренеплідних кормових культур; культур баштанних кормових; трав однорічних і багаторічних (включаючи трави, які призначені для вирощування дернини для облаштування газону); культур кормових інших.

III. Показники форми щодо площі сільськогосподарських угідь, яка була у власності та користуванні підприємств

1. За наявності в підприємства площі посівної хоча б однієї культури, передбаченої формою, обов'язково проставляються показники щодо площі сільськогосподарських угідь, у т. ч. ріллі.

Сума площ посівних всіх однорічних і дворічних культур, передбачених бланком, не може перевищувати площу сільськогосподарських угідь (у т. ч. ріллі) на всіх землях незалежно від способу виробництва.

2. Площа сільськогосподарських угідь характеризує розмір угідь на всіх землях (зрошені, осушені, богарні) незалежно від способу виробництва (неорганічне, органічне виробництво (як сертифіковане, так і у період переходу від виробництва неорганічної продукції до виробництва органічної продукції)), з якої виокремлена площа органічна сертифікована та площа, що перебуває на стадії перехідного періоду до органічної сертифікованої.

3. Площа сільськогосподарських угідь характеризується сумарною площею земельних ділянок, які, згідно з експлікацією земельних угідь (відомостей про розміри та склад земельних угідь у підприємстві), визначені як рілля, сіножаті, пасовища та багаторічні насадження та на звітну дату перебувають як у власності підприємства, так і в його користуванні (у тому числі на правах оренди) згідно з чинним законодавством.

4. Площа ріллі характеризує сумарну площу:

земельних ділянок, які систематично обробляються й використовуються під посіви сільськогосподарських культур, включаючи посіви багаторічних трав;

перелогів (орних земель, які раніше оралися, але наразі більше року починаючи з осені не використовувалися для посіву сільськогосподарських культур і не готуються під пар);

чистих парів (земельних ділянок, які залишають без посівів протягом вегетаційного періоду, тобто площу орних земель поза сівозміною);

парників, оранжерей та теплиць (земельних ділянок під конструкціями, критими склом, плівкою та світло-прозорими синтетичними матеріалами, для вирощування ранньої розсади, ранніх овочів і плодів, перезимівлі або вирощування рослин у закритому ґрунті).

5. У площі ріллі не враховані площі під сіножатами та пасовищами, що розорані з метою їх докорінного поліпшення й використовуються постійно під трав'яними кормовими культурами для сінокосіння та випасання тварин, а також міжряддя садів, які використовуються під посіви сільськогосподарських культур.

6. Площа сіножатей характеризує площу сільськогосподарських угідь, які систематично використовуються для сінокосіння.

7. Площа пасовищ характеризує площу сільськогосподарських угідь, які згідно з експлікацією земельних угідь, мають цільове призначення для випасу сільськогосподарських тварин, з яких виокремлені пасовища, які систематично використовуються для випасання худоби.

8. Площа багаторічних насаджень характеризує площу сільськогосподарських угідь, які зайняті насадженнями для отримання плодів, ягід, винограду, хмелю; насадження ефіроолійних культур, розсадники (крім лісових); плантації декоративних багаторічних насаджень (квітники) для декоративного оформлення територій, а також для реалізації квітів; лікарські багаторічні насадження (беладона, наперстянка, шалфей лікарський та інші).

Роз'яснення щодо показників форми № 4-сг (річна) "Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур" державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та врожайність сільськогосподарських культур" від 08 липня 2021 року № 19.1.2.-12/5-21 є недійсними з 01 січня 2027 року.

Директор департаменту
статистики сільського господарства
та навколишнього середовища
апарату Держстату

Олег ПРОКОПЕНКО

від _____ 2026 року № _____